

OPPRØR

1/90

Debatt

De mange store debattene som pågår i og rundt AKP preger dette nummeret av OPPRØR. Hanna H. Hansen (bildet) fører blant annet bøllekursdebatten videre. Se også partiprofilen av Hanna på side 2!

Debatt side 4, 5, 10 og 11

TEMA

INNHOOLD

POLITIKK

Vi står foran et utfordrende tiår. «Ut av det brennende huset»-konferansen var en fin opptakt til 90-åra, skriver Siri Jensen. Magnar Mikkelsen har portrettert Hanna H. Hansen — finnmarking sørfra.

SE SIDE 2

1. MAI

Erik Ness legger i denne artikkelen frem Sentralstyrets Arbeidsutvalgs sine vurderinger av 1. mai 1990.

SE SIDE 3

DEBATT

Sentrale medlemmer i AKP — er de til å stole på, spør Paul Magnus Gamlemshaug i sitt innlegg. Særlig etter at boka «(ml)» kom ut mener han det er naturlig å stille spørsmålet.

SE SIDE 4

PARTITEORI

Hva slags parti må vi bygge opp i dag for at arbeiderklassen skal kunne gjøre revolusjon i morgen? AKPs sekretær, Erik Ness, spør.

SE SIDE 5

HVA LESER DE?

OPPRØR har tatt en telefonrunde til damer landet rundt og spurt dem om hva de leser. Skjønnlitteratur, aviser, sakspapirer, klassikere? Eller tegneserier??

SE SIDE 6 OG 7

RØD VALGALLIANSE

Erling Folkvord og resten av bystyregruppa i RV i Oslo gjør en kjempejobb med å få snusk og korrupsjon fram i lyset. Men det er ikke bare hovedstaden som er snuskete...

Debatten om hvilket alternativ vi bør velge ved framtidige valg går videre. Berit Jagmann, nestleder i RV, legger fram sitt syn.

SE SIDE 8 OG 9

DEBATT

Med alle de interessante diskusjonene som pågår i og rundt AKP for tida kunne vi vel ha fylt hele OPPRØR med debatt. To tettpakkede sider er det i alle fall. Noen stikkord: Bør AKP og RV slås sammen? Er Klassekampen ei Oslo-avis? Bør AKP støtte den nåværende regjeringa i Kampuchea? Hva skal vi bruke bøllekursene til — rekruttering?

SE SIDE 10 OG 11

PÅ TAMPEN

Hørt om Bardal Helselag? Les og lær i dette nummerets baksideartikkel. Og hvem får 80-års siste røde rose?

Per Opland, RV-representant i kommunestyret på Dønna, har funnet veien tilbake til AKP, og forteller her hvorfor. FOTO: LEONID RØDSTEN

Tilbake til AKP

Konferansen «Ut av det brennende huset» ga mange spennende inntrykk og impulser til en kommunist som lever langt fra de store sentraene og som de siste åra ikke har vært partiorganisert.

Også sett fra provinsen beviser kapitalismen sjøl daglig sin ødeleggende virkning på livsmiljøet, enten det er gjennom økt utbytting og angrep på velferdsstaten, strukturell vold mot den 3. verden eller rasing av ressursgrunnlaget og ødelegging av den økologiske balansen på jorda. Dette er det stadig flere som ser, og dette er den viktige krisa og utfordringa vi står overfor!

Gamle dogmer

I 70-åra brukte AKPere mye energi på å ri prinsipper, bekjempe «revisjonisme» og forsvare «klassikerne» på en religiøs måte. Vi utkjempa verbale slag mot anarkister, SVere, trotskister osv. Vi fikk gjennomført snevre politiske plattformen i fronter av ulike slag — med splittende virkning. Vi distanserte oss fra folk som ønska å bekjempe kapitalismen, men som ikke godtok våre dogmer. Samtidig utvikla mange av oss en livsstil som isolerte oss fra det folket vi ønska å kjempe for og med.

Da vi lot partiavdelinga på Dønna dø for fem-seks år tilbake var det fordi vi opplevde AKP som en klamp om foten. Sentrale opplegg passa ikke med våre behov. Uten partiet (bare RV) fant vi større rom for å utvikle lokal politikk og bli en levende del av det pulserende livet i lokalmiljøet.

Større sammenheng

Etter noen år med lokalorientering kom frustrasjonen: Hva kan vi oppleve lokalt uten å være del av et større fellesskap som jobber mål-

retta imot kapitalismen og for et alternativt samfunn? Etter to år som RV-representant i en liten kommune er det klarere enn noen gang at premissene for utviklinga legges helt andre steder.

Samtidig har jeg sett den gradvise endringa som har skjedd med AKP. Dogmene faller og partiet viser en egen evne og vilje til å justere kursen — om ikke alltid like grundig funderet på historiske oppsummeringer. Denne levende stilen tiltaler meg så sterkt at jeg reiste til konferansen i Oslo med store forventninger.

Kjersti Ericsson innledning var et flott utgangspunkt for en for-

domsfri sosialismedebatt. Samtidig slår det en at hun legger opp til linjer som for 10-15 år siden ville blitt stempla som «revisjonistiske avvik» e.l. — og som noen av våre politiske motstandere forfekta da.

Jeg er lite opptatt av politiske botsøvelser og personlig oppreisning for «hva sa jeg»-sosialistene. Mange av debattene i Klassekampen opplever jeg som lite konstruktive. På den andre sida må det få konsekvenser når dogmene faller. Hva slags konsekvenser skal det få for holdninga vår til sosialister og antikapitalister med andre analyser?

AMG og IS er perifere fenomener sett nordfra. Noen av innleggene derfra på konferansen inneholdt mye bra, andre opplevde jeg som gufs fra den mest dogmatiske tradisjonen.

Fellesinteresser

Det er et stort behov for å utvikle større enhet mellom antikapitalistiske og sosialistiske grupper i Norge. Jeg foreslo på konferansen et initiativ for å få igang et felles studieopplegg for AKP, De Grønne, Natur & Ungdom, evt. SV, AMG og IS, med utgangspunkt i de forskjellige gruppernes syn på hva slags samfunnsendringer som må til for å løse de store problemene kapitalismen har skapt. Jeg tror alle parter ville hatt utbytte av det og at vi ville finne mye felles som grunnlag for samarbeid.

Nytt kart

Vi har dårlig tid. Vi har ikke råd til å stille oss noe mindre hovedmål enn å avskaffe kapitalismen og vinne framtida. Vi har ikke tid til å bruke *mye* krefter på å finne ut hva eller hvem som gikk feil når. Oppgaven nå er å tegne kartet, plassere postene og utvikle et kompass for å finne retninga ut av «det brennende huset».

Kjersti Ericsson har lagt fram ei skisse til et kart, men kan ikke utvikle det videre uten hjelp av mange som kjenner ulike deler av terrenget. Derfor går jeg tilbake til partiet, som tross sine feil har mulighetene i seg til å snu frustrasjon og pessimisme til ny framgang og utvikling. Derfor sender jeg også denne appellen om fleksibilitet og revolusjonær enhet med alle de kreftene som slåss for et alternativt samfunn.

Nå er vi nødt til å dra i samme retning.

PER OPLAND

OPPRØR

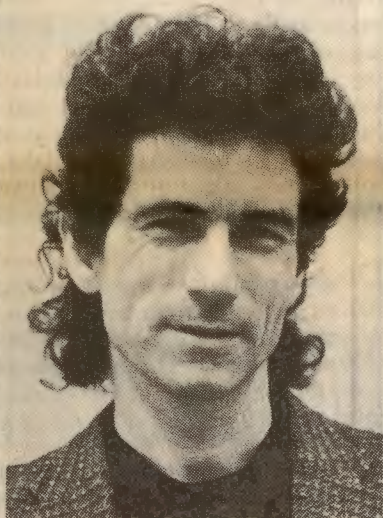
Månedssavis utgitt
av AKP(m-l) og RV
Ansvarlig utgiver og
redaktør: Erik Ness
Redigering/layout:
Truls Larsen
Adresse: Postboks 211,
0103 OSLO 1
Telefon: 02 - 38 42 50

NYTT FRA
SENTRAL-
STYRET

Ny redaktør

Fra og med neste nummer er Birger Thurn-Paulsen nye redaktør i OPPRØR. Birger var en gang skuespiller, men har nå i mange år vært teater-tekniker, nå ved Oslo Nye Teater. Han har lang erfaring fra arbeid i fagforeninga si.

Birger overtar etter Erik Ness. Dette er et resultat av at Erik overtok nestlederfunksjonen til Arne Lauritzen etter at Arne måtte trekke seg pga. sjukdom.

Birger Thurn-Paulsen blir ny redaktør i OPPRØR.

RV-undersøkelsen

I forrige nummer av OPPRØR lanserte RV en stor undersøkelse blant folk som hadde stått på RVs og FMS' lister. Dette er en svær jobb, men er viktig for å finne ut hva de som har jobbet med valgkamp mener om valgarbeid framover. En sterk oppfordring til RVere og AKP-Pere om å gjennomføre undersøkelsen — RVs landsstyre skal samles første helga i februar.

Ny abonnementspris

Det er mulig å abonnere på OPPRØR for dem som ikke er medlem av RV, AKP, RU og NKS, eller er med i støttingen, og derfor får den gratis. Prisen er pr. 1.1.1990 satt opp til 150 kroner pr. år.

AKP-kasserere!

En ny termin er over, og det gjelder å avslutte året på en verdig måte: Være ajour med kontingenten. Derfor en sterk oppfordring om å ta en runde på første lagsmøte, diskutere kontingent og behovet for å ha orden på økonomiarbeidet.

Rekruttering

Sekretariatet har nedsatt en gruppe som jobber spesielt med å oppsummere rekrutteringsarbeidet. Hensikten er å få rekruttering som en fast del av arbeidet.

Kampen om framtida

Konferansen «Ut av det brennende huset» var et vellykket skritt i arbeidet med å utforme vårt grunnlag for 90-års kamp om et alternativ til kapitalismen. Hva slags samfunn er det mulig å utvikle der folks behov og naturens bæreevne er utgangspunktet, og ikke profitt? Hvordan skal arbeiderklassen og folket få politisk makt?

I løpet av seminarene kom det fram massevis av erfaringer fra kampene i dag som gir konkrete ideer til hvordan et annet samfunn kan organiseres.

I diskusjonen er det reist mange spørsmål: Er det nødvendig delvis å endre syn på den sosialistiske staten, og helt fra starten ha en bevisst strategi for desentralisering av oppgaver og makt til folk sjøl, for å bygge staten ned? Eller er det en utopi å tenke seg et samfunn bygd på en planøkonomi der arbeidsfolks hverdagsliv er utgangspunktet, med stor grad av desentralisert makt til lokalsamfunna?

Hva betyr påstanden om at det ikke fins noen miljøproblemer, men at det i stedet er politiske og økonomiske problemer som krever politiske og økonomiske løsninger? Hvilke radikale forandringer må til for å stoppe rase-

Vi står foran et utfordrende tiår. Konferansen «Ut av det brennende huset» var en fin oppladning til 90-åra.

ringa av naturen? Hva forener oss og hva skiller oss fra oppfatningene i den radikale delen av miljøbevegelsen som Natur og Ungdom?

Mange er opptatt av at vi må ta opp diskusjonen om nødvendigheten av re-

volusjon, og arbeiderklassens rolle i den, med alle som jobber for samfunnsforandring. Og konferansen viste at det er veldig fruktbart å invitere folk utafør vår egen bevegelse til dialog om framtidas samfunn. Folk

som sjøl er aktive i kampen for å forandre samfunnet — i fagbevegelsen, miljøbevegelsen, kvinnebevegelsen, i kampen for å forsvare livsgrunnlaget i Nord-Norge, i den anti-rasistiske bevegelsen — har mye erfaring å bidra med. Konkrete erfaringer gjør det også lettere å utvikle et språk som kan brukes til å beskrive et kommunistisk samfunn slik at arbeidsfolk kan oppfatte det som sitt og tenke seg at de sjøl skal spille en viktig rolle.

Felles oppfatninger om framtidas samfunn kan også bidra til større enhet i kampen i dag. Og mange var nettopp opptatt av at vi i større grad må knytte sammen diskusjonen om framtidas samfunn med hva som må gjøres idag. Det ble tildels gjort på en del av seminarene, men det er en viktig utfordring framover.

Vi håper at disse diskusjonene kan føres videre gjennom bl.a. lokale møter og mini-konferanser slik at mange flere har muligheter til å delta. Dette kan også knyttes til den åpne møteserien vi planlegger over hele landet i februar/mars med utgangspunkt i miljøspørsmålet.

Godt nytt rødt år!

SIRI JENSEN

Partiprofil

Livet er tøft og trangt. Idet tidsskriftet Albatross skal sendes ut ringer OPPRØR og vil ha et portrett av Hanna H. Hansen — på ikke over 3000 tegn. Sier ja, kan ikke finpusse teksten, den må skufles rett inn.

Husker da først en oktoberkveld for noen år siden. I Billefjord i Porsanger er det samisk fest. Dit er det kommet to søringsjenter som jobber i Lakselv og er vennlig innstilt til de innfødte. Derfor har de ens ærend reist ut for å sette seg inn i våre forhold. Et par av oss er dannede og humane og snakker til de to, hører på dem og vurderer: Hva kan de brukes til? Ei av jentene snakker på måten vi er vant til, den hvite manns måte — den andre er tausere. Et år eller to seinere får jeg vite at den tause var Hanna H. Hansen, den gang spesialpedagog i Lakselv. Hun dumma seg ikke ut.

Merkelig søring

Neste kontaktpunkt: En dag kommer husfrua på -Veidnes inn i arbeidsrommet mitt og hvisker skrekkslagent at en merkelig søring står i gangen og vil snakke med meg. Jeg ut, under tvil — venter meg hva som helst. Men i gangen står en sjenert mann på skeive og sier: «Jeg er sånn en gæærn kommunist».

Såpass til replikk må en hvit mann ha om han skal få besøke dette mennesket midt i arbeidstida. Mannen viste seg å være Hans Husum, som Hanna H. hadde fått med seg oppover. De bor nå sammen i et håndnekrå, praktisk hus på vestre sida av Porsangerfjorden. Dit er det godt å komme.

Finnmarking sørfra

Tredje observasjon: Hun har intervjuet et utvalg personer i Vestre Porsanger og skrevet et bokmanuskript om skoletida deres. Jeg (som er født av dette folket og terrenget) må bare si: Dette manuskriptet forteller meg mye jeg ikke visste om livet vårt.

Fjerde viktige observasjon — fra høsten 1989: Hanna H. stiller i ukevis opp for arbeid med prosjekt Albatross. Hun jobber som journalist presist og grundig. Betaling skal hun ha hvis vi selger bladet så bra at det blir til lønn for oss sjøl.

Hanna H. Hansen,
Journalist i
Albatross mm.

Femte observasjon:

HHH hadde før arbeidet med tidsskriftet tok til besøk og snakka med kvinnfolkan i Hasvik, Karasjok og Mehamn, og som menneske og håndverker stilt opp på deres premisser. Dette preger innhold, stil og ånd i hele det første nummeret av Albatross. (På det har hun også vunnet mer av seg sjøl.)

Og sjette erfaring:

Hanna har etter hvert utvikla en slik kompetanse i være og å skrive som finnmarking, at Klassekampen bare i ytterste nødsfall kan bruke det hun skriver. De syns visst hun er vanskelig å samarbeide med — og det kan jeg godt forstå: Hun tenker med sitt eget hode og lar seg ikke by hva som helst av noe gubbevelde, som noen ganger dessuten kan være nokså gammelstalinistisk.

Sluttnotat: Dette skriftstykket kan jeg først levere til OPPRØR et døgn for seint. Etter at tidsskriftet vårt var lansert ei uke før jul, rant det nemlig inn med telefoner fra nye abonnenter og fra pressefolk. Denne responsen skyldes bl.a. at uten Hanna som medarbeider ville det første nummeret av tidsskriftet vært et hus med skeiv grunnmur og i mangel av et par vegger.

Eksotisk

Hanna er allerede i dag allerede så mye finnmarking at enkelte kamerater sørpå syns hun er eksotisk. Jeg skjønner godt at verbal-revolusjonære er forvirra over denne nye finnmarkingen fra et sted i skogkanten sørpå.

Tekst: MAGNAR MIKKELSEN

Vi har i årevis slåss for å gjøre 1. mai til arbeiderklassens internasjonale kampdag. La oss også i år jobbe for klassekamptogene 1. mai, og bryte med samarbeidstogene til AP/LO-ledelsen. 1. mai-frokost er en ypperlig start på dagen!
FOTO: BERNT EIDE

Arbeiderne

Av FRODE BYGDNES

Borgerskapet er på offensiven. Vi ser det tydelig i den faglige kampen. Nedleggelse av arbeidsplasser, senka kjøpekraft og innskrenka faglige rettigheter kjennetegner på 80-åra. Aldri har borgerskapet følt seg så hovmodig og tenker så snevert på profittmotivene.

Arbeiderklassen er blitt svekka fordi klassen er oppsplitta både vertikalt og horisontalt samt at organiseringa av klassen er blitt svakere. Bedriftsstrukturen er blitt mer små enheter. Store deler av produksjonen settes bort. Vi får mange små underleverandører og et kontraktørvesen hvor arbeiderne i de forskjellige firmaene settes opp mot en annen. Dette er ei typisk vertikal inndeling. Horisontal inndeling ser vi med at bedriftene knytter til seg ei lita gruppe arbeidere som utgjør kontinuitet. Andre permitteres eller sies opp samtidig som mesteparten av arbeidet settes ut til underleverandører og leiefirmaer. Disse har bare arbeidere som er prosjektansatte. Så har vi alle de arbeidsløse som snart ikke fungerer som reservearbeidskraft en gang. Disse har knapt nok status i det hele tatt.

Klarere oppdeling

De gamle oppdelingene mellom kjønn, rase og mellom offentlig og privat ansatte, er ikke blitt mindre de seinere år. Heller tvert om. Vi ser at borgerskapet øker kjønnsundertrykket og rasismen nå. Da er det viktig å se på hva fagbevegelsen gjør, som motiltak. Fagbevegelsen er arbeiderklassens viktigste masseorganisasjon. Denne organisasjonen er i ferd med å gjøre seg sjøl til en butikk. Går dette igjennom, så er i realiteten arbeiderklassen avvæpna sjøl om union busting bare er blitt en avskyngning her i landet av hva den er ute i verden. Årsaken til det er sosialdemokratiet som prøver å overflødiggjøre konfrontasjonene.

Dagskampen

Arbeiderklassen er blitt svekka, men ikke mindre. Arbeiderklassen er ikke blitt overflødiggjort, men heller viktigere. For oss AKP-ere betyr det at vi arbeider med en strategiplan for arbeiderklassen. Vi må bygge på de sterke sidene som den store kampvillige og solidariske delen av kvinnene er. Bl.a. er kvinnene i offentlig sektor framskredne på å kombinere den politiske ansvaret for offentlig service med fagforeningskamp. Egenaktivitet fra grunnplanet er det viktigste motangrepet på fagforeningsødeleggelse. Dagskampen er viktig for å legge grunnlaget for arbeiderklassens historiske oppgaver.

Vårt parti har som ansvar å stimulere arbeiderne til ønsket om å skulle ha makta i et nytt, fritt og sosialistisk samfunn. Og vår oppgave er å gjøre arbeiderklassen i stand til det.

Nå når debattene om partiet sitt grunnlag raser, er det viktig at arbeiderne engasjerer seg aktivt. Arbeiderne må være med på å legge premissene for debatten. Arbeiderkulturen må brukes. Marxismen bygger på virkeligheten til arbeiderne. Det er arbeiderne av begge kjønn, som spiller hovedrolla i oppbygginga av sosialismen. Det er vi arbeidere som har interesse av å bruke marxismen som et verktøy.

Borgerskapet øker kjønnsundertrykket og rasismen. Hva gjør fagbevegelsen som motiltak?

Av ERIK NESS

De økonomiske nedskjæringene innen offentlig sektor, økte utgifter for arbeiderklassen og andre med vanlige inntekter sammen med den store arbeidsløsheten, rammer arbeidsfolk. Kravene til den radikale delen av fagbevegelsen ved tariffoppgjøret er et brudd på AP-regjeringa og Syse-regjeringas økonomiske politikk. De er enige om å skjære ned på kjøpekrafta til vanlige folk og la de rike bli rikere. LO-ledelsen gikk ved forrige tariffoppgjør inn for lønnsloven. Arkitekten bak denne var Yngve Hågenesen. Det er ingen grunn til å tro at Hågenesen, selv om han ble valgt som LO-leder med opposisjonen på LO-kongressen sine stemmer, vil være noe annet enn en talsmann for moderasjon og måtehold.

Samorg. i Oslo sitt demonstrasjonstog 28. november mot nedskjæringene i Oslo-budsjettet viste at det er mulig å samle fagorganiserte på tvers av LO/YS-skiller og at det er et grunnlag for felles plattform. Demonstrasjonen viste også at fagbevegelsen vil samarbeide med andre organisasjoner og bygge enhetsfront.

Tariffoppgjør og 1. mai

Ved årets tariffoppgjør kommer sannsynligvis lønnsloven til å bli opphevd. STAU mener disse tre spørsmålene i 1990-tariffoppgjøret blir viktige å slåss for:

- Høye generelle tillegg. Opp med kvinnelønna.
- Individuell lavtlønnsgaranti på 90 prosent av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.
- Ingen innskrenkninger i den lokale forhandlingsretten.

STAU regner det som usannsynlig at LO-ledelsen vil stille seg i spissen for en kamp for å gjenreise kjøpekrafta til de fagorganiserte. Vi regner det som sannsynlig at progressive vil stemme nei også ved 1990-oppgjøret. 1. mai må ses i denne sammenheng. Det blir viktig at opposisjonen i fagbevegelsen knytter opprøret mot moderasjonspolitikken, knytter forbindelsene og utvikler båndene i den virkelige i opposisjonsbevegelsen — og ikke til moderasjonsledere som Yngve Hågenesen.

Klassekamptogene 1990 må velge side: Mot de ulike regjeringenes ganske enhetlige økonomiske politikk og for et tariffoppgjør som arbeidsfolk bør stemme ja til.

1. mai 1990

– SUF(m-l) og seinere
AKP(m-l) har i årevis slåss for å gjøre 1. mai til arbeiderklassens internasjonale kampdag. Vi har en lang tradisjon med å delta i og jobbe for klassekamptogene 1. mai, og bryte med samarbeidstogene til AP/LO-ledelsen, skriver Erik Ness fra arbeidsutvalget til AKPs sentralstyre om partiets linje for 1. mai 1990.

Kvinnene

Det er viktig å få synliggjort at arbeiderklassen er sammensatt. 1. mai må være et ledd i synliggjøringa av kvinnene i arbeiderklassen. De er et flertall innen offentlig sektor, og rammes nå hardt av nedskjæringene. Kvinnene spiller dessuten en større og større rolle i på arbeidsplassene. Dette må gjenspeile seg i progressive 1. mai-arrangementer.

Den radikale kvinnebevegelsen har lange tradisjoner med å bruke 1. mai og har en selvfølgelig plass.

Opprørsbevegelsene

Opprørsbevegelsen i Norge er også utenfor fagbevegelsen. Det dreier seg bl.a. om den anti-rasistiske kampen, homsekampen og miljøkampen. Det er viktig at denne opprørsbevegelsen og deres organisasjoner — som ofte står spesielt sterkt blant ungdom — får en viktig plass i 1. mai-arbeidet. 1. mai er en nyttig anledning til å knytte forbindelser mellom ulike grupper — f.eks. fagorganiserte og miljøaktivister — som er viktig på kort og lang sikt. Et 1. mai-tog 1990 uten sterk miljøprofil vil være å ikke ta på alvor den store utfordringa på alvor: Trusselen mot jorda som et beboelig sted for mennesker.

1. mai bygger på arbeiderklassens målsettinger og behovet for samarbeid med sine allierte. Vi avgrensar oss fra SV som gjør 1. mai-spørsmålet svært enkelt ved å gjøre det til et spørsmål om fagforeningstaktikk, og et spørsmål om «å delta i fagbevegelsens tog».

Internasjonalt

1. mai er arbeiderklassens internasjonale kampdag. Det betyr at solidaritetsorganisasjoner må inviteres, parolene preges av støtte til frigjøringsorganisasjonene. Det bør være støtte til kampene for demokratiske rettigheter i Øst-Europa. Et viktig skille mellom hva som er samarbeid og kamp mot kapitalen, er holdninga til EF. Et progressivt 1. mai-tog 1990 må være mot EF — enten det dreier seg om medlemskap eller den snikinnmeldinga som nå pågår.

Nord-Norge

I Nord-Norge står kampen mot avfolkninga og for å bevare ressursene i havet helt sentralt og kampen for sames rettigheter. Den økende kampbevisstheten som viser seg bl.a. i Aune-listas store oppslutning og fiskekvinnenes på Sørøya sin kamp, er et godt grunnlag for klassekamptog 1. mai i Nord-Norge.

Talere

De ulike 1. mai-arrangementene blir vurdert av folk og media i forhold til de politiske parolene, hvem som slutter opp om toget, men først og fremst i forhold til hvem som er hovedtaler. Taleren er en del av det politiske grunnlaget for arrangementet. Det er taleren som blir referert i aviser, radio og TV. Derfor er det viktig at det er samsvar mellom det politiske grunnlaget arrangementet står på og det taleren står for og snakker om.

Tromsø avviste de radikale i fjor å

være med på Samorg. sitt arrangement med Haraldseth som hovedtaler — selv om parolegrunnlaget var bra. I Tromsø ble det ett tog til slutt, med lederen av NOSO, Gerd Reinsvollsvveen, som hovedtaler.

AKP har mange dyktige og kjente medlemmer som er i spissen i klassekampen. Ofte er det helt naturlig at det er kjente AKP-ere som er talere.

Ett tog

De radikale klassekamptogene de siste 20 åra er en pine for AP/LO-ledelsen. Særlig i 1990 da det er 100 år siden den første 1. mai-demonstrasjonen. Det er et behov fra AP/LO-ledelsen for ett tog på sitt grunnlag.

Mange av dem vi jobber sammen med i fagforeninger og klubber, ulike frontorganisasjoner og foreninger ønsker også ett tog. Det er et stadig større ønske om å stå sammen mot regjeringenes økonomiske politikk, nedleggelse av arbeidsplasser, i kampen for å bevare jorda osv. Derfor bør det bli mange progressive 1. mai-arrangementer i 1990.

Forhandle ut fra styrke

For å få til sånne arrangementer, må arbeidet starte tidlig. Det må bygges opp en alternativ, progressiv 1. mai-front parallelt med forhandlinger med Samorg. Det er en helt annen situasjon å forhandle ut fra styrke, at det finns et alternativ, enn å forhandle i en situasjon der man er nødt til å bygge opp en ny front etter et eventuelt brudd i siste lita.

Der det ikke er mulig å få til et samarbeid med Samorg, vil det bli opposisjonstog. Noen steder vil de ta utgangspunkt i opposisjonen i fagbevegelsen. I dag er det mer sannsynlig enn noen gang at den radikale miljøbevegelsen og den radikale kvinnebevegelsen sammen med radikale fagforeninger, klubber og arbeiderledere kan lage bra alternativer til klassesamarbeidstogene til AP/LO-ledelsen.

AKP og 1. mai

Vi har en tradisjon med markeringer av AKP på 1. mai med mye salg av Klassekampen, det blir arrangert 1. mai-frokoster og egne partiarrangementer om kvelden sammen med RU og NKS. Erfaringene fra Tromsø siste 1. mai — som da nettopp var oppe i en hissig debatt i RV — var at 1. mai-møtet om kvelden var samlende og svært vellykket. Situasjonen i partiet er sånn at vi ikke har behov for å grave oss ned, men at vi trenger å synliggjøre oss. Dette er en anledning vi bør bruke.

Si meg hva du leser

Erik Ness har ringt land og strand rundt og spurt damer i den andre enden av tråden hva de leser — eller hva de gjerne ville lese hvis tida var der. Å ringe opp og stille spørsmålet «Hva har du lest i det siste?» var virkelig å ta dem på senga. En la fra seg telefonrøret, gikk rundt og «måtte kikke litt». En riktig best dame viste det seg at OPPRØR hadde truffet. Hva hun hadde lest? Det kan du lese om sjøl på denne damenes side.

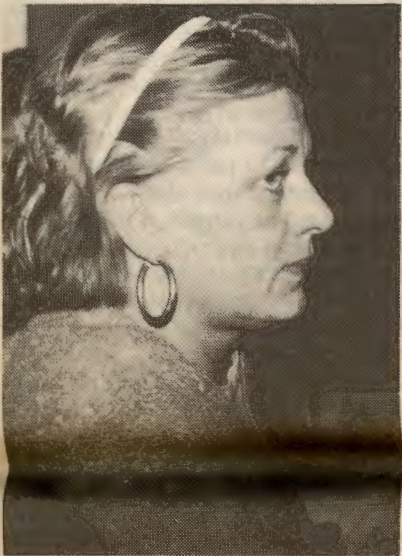
BRITT BERGSUND

– Jeg er opptatt av inntektspolitikk og lønn — spesielt lavlønna damer. Mange damer lever av ei lønn på 100 tusen i året. Hvor mye du har å rutte med, bestemmer åssen folk lever.

– Akkurat nå prioriterer jeg å bruke tida til å jobbe sammen med lavtlønte damer som veit hvor skoen trykker. Det er tariffoppgjør snart. Vi forbereder oss. Etter en stund kommer sikkert disse damene — vi er ganske mange og langt fra bare AKPere — til å bli med i debatten om åssen vi vil ha framtida.

– Hva jeg leser? Nå holder jeg på med ei bok av Robin Norwood som heter «Hvordan kvinner ødsler sin kjærlighet på menn, som de vil forsøke å redde». Den går på rundgang på jobben. Ellers leser jeg Klassekampen, men den krever at jeg har tid til å sette meg ned. Og så står det lite om tariffpolitikk der. Leser vel så mye Arbeiderbladet.

– Men som sagt, jeg prioriterer å jobbe opp et nett med arbeiderkvinner. Har gått på 2000 møter de siste ti åra — minst! Er blitt møtelei — selv om debatten som går nå er viktig nok.

ANNE LISE OLAFSEN

– Har lest en del i *Søstre, Kamerater* av Kjersti Ericsson i høst. I forbindelse med at jeg har ledet en Rød Ungdom studiesirkel har jeg lest et gammel RU-hefte som heter *Kort innføring i marxismen* om filosofi og politisk økonomi. Dessuten litt i boka til Engels, *Familien, privateiendommen og statens opprinnelse*.

– Ellers blir det lite bøker, men mye hefter som *Materialisten*, *Humanisten* og *Røde Fane*.

– Har tenkt å begynne på Marx, Kapitalen, om politisk økonomi.

EVA FLYUM

– Leser alt som ramler inn — som OPPRØR og Klassekampen. Utenom det har det blitt en del romaner fra før krigen som Koestler og Hemingway, og noen gamle hefter om Stalin.

– I forbindelse med at jeg var i Øst-Europa i sommer og at det også er en del innvandrere her, blir det en god del historielesing. Når det skjer noe, har jeg ofte lest Grimberg.

– Akkurat nå er jeg sjeleglad for at det er noen som jobber med å samle stoff, så jeg slipper å lete etter alt sjøl. For eksempel har jeg lyst på boka til Pål Steigan som snart kommer.

HILDE NESØEN

– Jeg har begynt å rote i gamle Røde Fane og gammelt studiemateriell. Blant annet et hefte fra 1982 om partimodell som satt opp Rosa Luxembourg mot Lenin.

– Er spesielt opptatt av partimodell og demokratisk sentralisme, og har planer om å begynne på Rosa Luxembourg og Lenin.

– Det blir en helt annen måte å studere dette på nå — enn før jeg ble med i partiet. Vi har partiet og erfaringer. Er mye mer med beina i virkeligheten. Dette er matnyttig stoff.

... og jeg skal...?

JORUNN BRÅTHEN

- Jeg nærmest flømmes over av sakspapirer i forbindelse med det forestående tariffoppgjøret og fagforeningsjobbing i Lærerlaget. På natterstid blir det litt skjønnlitteratur.

- Klassekampen har jeg *alltid* lest nøye. Det blir masse avislesing.

- Hva jeg har tenkt å begynne på i forbindelse med «den store diskusjonen»? Det er vanskelig å vite hvor en skal begynne.

ANNE HALS

- Akkurat nå holder jeg på med *Gymnaslærer Pedersen* av Dag Solstad. Har ikke fått lest den før, men den er jo ganske morsom akkurat nå. Ellers har jeg ikke lest mye bøker i det siste, men leser *Klassekampen* nøye.

- Planlegger å begynne å studere grunnlaget vårt, og lese *Kritikken av den tyske ideologien* av Marx. Ble inspirert av Terje Valens entusiasme for denne boka.

GRETHE KNUDSEN

- Jeg leser *Klassekampen*. Har alltid fulgt godt med på debattsida.

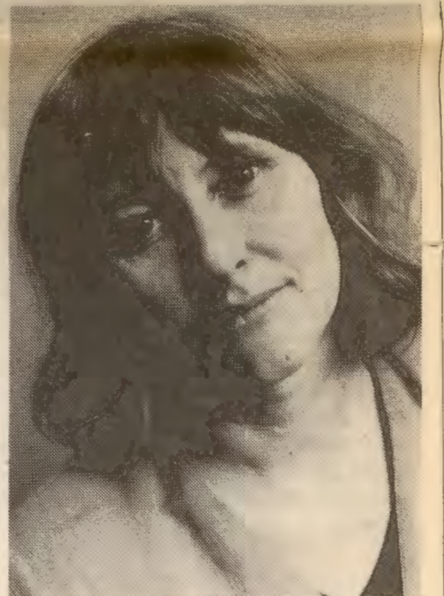
- Problemet er å få tid. Det er sånn det er. Har holdt på med Marilyn French sin bok *Sin mors datter* siden i fjor påske.

- Kunne ha lyst til å lese *Til Livets Opphold* av Vandana Shiva og boka «(ml)».

BERIT MORLAND

- Jeg leser debattinnlegg i *Klassekampen* og noen innlegg i *OPPRØR*. Ellers blir det mye romaner.

- Er opptatt av at folk i størst mulig grad skal være med å styre sjøl — i motsetning til å bli styrt på vegne av. Er opptatt av de spirene som har vært all right og som peker framover. Kunne tenke meg å lese om igjen de tidlige bøkene til Jan Myrdal, f.eks. *Kinesisk Landsby* som handler om den første tida rett etter den kinesiske revolusjonen. Har lest det før, men lurer på hva jeg syns om det nå.

BORGNY SIRA

- *Mannen som forvekslet kona med en hatt* av nevrologen Oliver Sacks er en veldig bra bok. Likeså boka til Steinar Sternøe *Belastninger i arbeid med mennesker* som handler om å bli utbrent av å jobbe med folk.

- I løpet av januar skal jeg repetere det Lenin skriver om partimodell.

- Av Røde Fane leser jeg stort sett det meste. I forrige nummer likte jeg for eksempel godt artikkel til Bjørn Olav Utvik om religion. Synes det er OK å abonnere på Røde fane. det står mye der som du ikke finner andre steder. Det er et variert blad. Abonnér!

CHRIS HARTMANN

- Jeg leser *Klassekampen* grundig. Mer av debattene der interesserer meg nå.

- Lurer på åssen Stalin funker i dag, og har tenkt å lese litt av han med «kvinneøyne». Har lest litt av Rosa Luxembourg, og da må jeg også lese litt av Lenin for å sjekke når de henviser til hverandre.

- I forbindelse med diskusjonen om planøkonomi, må jeg lese litt politisk økonomi.

- Hovedproblemet er å få tid til å lese og studere systematisk.

Snusket fram i lyset

Av AKSEL NÆRSTAD

Erling Folkvord og resten av bystyregruppa til RV i Oslo har gjennom mange år gjort en kjempejobb for å grave fram korrupsjon og snusk i Oslo kommune. De har vist de nære forbindelsene mellom næringslivet og kommune-topper, avslørt flere skandaler og mye snusk. Det har vært viktig for å vise hvordan «det demokratiske folkestyret» fungerer. Og det har vært en viktig for å skaffe RV den prestisjen og oppslutningen vi har — ikke bare i Oslo, men på landsplan. RV over hele landet bør se hva vi kan lære av Oslo. La oss grave fram mange saker i året som kommer.

Snusk overalt

Det finnes snusk i de aller fleste kommuner, sjøl om størrelsen på Oslo gjør mulighetene for slike ting størst der. En del av det er helt innenfor lovens rammer, men fortjener likevel offentlighetens lys. RV og Klassekampen har tidligere trukket fram dobbeltlønnin-gene til Willoch og Syse, og nå seinest olje- og energiministerens dobbeltrolle som permittert Hydro-direktør. Liknende forhold finnes det mye av i kommunene — f.eks. politikere som sitter i bedrifts-,styrer som får viktige oppdrag for kommunen. Mange steder er det mer direkte fordeler inne i bildet, sentrale politikere som får fine tomter og utført billig arbeid har det vært flere avsløringer av. Mange slike historier går på folkemunne. Og drsom vi går systematisk til verks for å undersøke slike saker, vil vi helt sikkert snuble over flere.

Alles ansvar

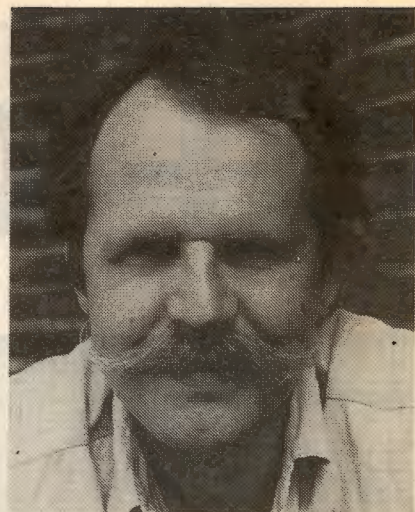
Avsløringene i Oslo er resultatet av nitidig arbeid over lang tid. Skal vi klare å avsløre liknende saker også andre steder, må det jobbes med det. Og det kan ikke være den ene RV-representanten sitt ansvar. AKP-lag og RV-grupper må diskutere det, og bestemme seg for å jobbe med det. Noen må være ansvarlig for det, og det bør diskuteres i laget eller gruppa for å få fram ideer og tips, og for å følge det opp. RV er kjent for å være møkkagravere, for å være ærlige og for å avsløre maktmisbruk og snusk. La oss lage en offensiv i kjølevannet av avsløringene i Oslo.

RVs bystyregruppa med Erling Folkvord i spissen gjør en kjempejobb med å få korrupsjonen og snusket fram i lyset. Dette arbeidet er også av stor betydning for RV når det gjelder prestisje og oppslutning

Erling Folkvord — de korrupte politikernes skrekk. Men det er ikke bare i Oslo snusket bør graves fram i lyset.

FOTO: OLA SÆTHER

— Hvor blir det av oppfølginga for og støtten til de valgte RV-representantene, lurer Aksel Nærstad.

Hvorfor ha valgte RVere?

Foran valgene er det et kjempekjør for å få valgt inn RVere i kommunestyre og fylkesting. Vi har tusen god argumenter for hvor viktig det er. Mange av oss som er representanter føler at interessen i egne saker faller sammen dagen etter valget. Hvor mange er det som har kommet med et tips, en sak eller et spørsmål til kommunestyre- eller fylkestingsrepresentanten? Hvor mange har vært i salen og hørt på når en viktig sak behandles? En behøver ikke kunne telle så langt for å summere.

Dårlig respons

«Jeg skulle ønske jeg i alle fall hadde jeg fått kjeft for ting jeg gjorde. Da hadde jeg i alle fall fått litt oppmerksomhet», sa en representant til meg for noen dager siden. Jeg tror mange føler det samme. Alt arbeidet blir overlatt til representantene, og responsen er mildt sagt liten. Ikke alle steder er det sånn, men altfor mange.

Representantenes arbeid må være en integrert del i en helhet om det skal være noen vits med å sitte. Det må bygges opp RV-grupper alle steder der det er representanter, og AKP-laga der må jevnlig diskutere saker og prioriteringer som representantene står oppe i. Hvordan skal nedskjæringene på budsjettet møtes? Skal det kontaktes folk som blir berørt? Er det grunnlag for aksjon blant foreldre med barn i barnehagen, hva skal representanten fremme av forslag? Hvordan er situasjonen i barnevernet i kommunen — skal kommunen anmeldes? Mange representanter kommer før valget i 1991 reise spørsmålet om det er noen vits å slåss for å få valgt inn representanter dersom ikke flere i AKP og RV engasjerer seg i hva de driver med.

AKSEL NÆRSTAD

Opplagsauke i 90-åra!

Av GUNNAR J. FUREHAUG

Utover i 80-åra utvikla det seg, ikkje utan grunn, ei forestilling om at opplagsauke for Klassekampen berre kunne skje enten ved at fleire sprang meir og fortare, eller ved eit generelt politisk oppbrudd i retning venstre. Denne forestillinga kan vi no leggje død!

Eit års prøving og feiling med metodar, målgrupper og kampanjemodellar i Klassekampen-arbeidet, gjer at eg med visse forbehold vil hevde at vi utover i 90-åra ganske visst vil auke opplaget betrakteleg gjennom å auke vervetaktens, men med relativt sett mindre innsats.

Hokus pokus filiookus? Nei, målbevisst jobbing overfor det samfunnsengasjerte, «litt venstre»-sjiktet!

Dei som har fylgt med om Klassekampen her i OPPRØR og på kam-

panjesida i Klassekampen veit stort sett kva det dreiar seg om:

- Ein kampanjemodell (vestfoldmodellen) som betyr intensiv jobbing over eit par-tre veker — i staden for «seigpining» og «mas» i to-tre måneder. Denne metoden er utprøvd med hell i Austlandsområdet og med spesielt godt resultat i Vestfold, Oppland og Agder.

- Innføring av telefonsal som ein hovedmetode for gjenverving og nyverving. Dette inkluderar utdanning av «proffe» telefonvervarar via vårt sjøllaga «Kurs i telefonsal».

- Omfattande nyverving basert på innsamling av eit stort antal namn frå det samfunnsengasjerte sjiktet, utsending av brev og gratisavis til dei same og så oppringing med forespørsel om abonnement.

Dette er ei «pakke» vi har jobba med og utvikla det siste året. Den føreset at

vi vervar mange nye abonnentar, og den forutset at vi heile tida gjenvervar for at opplaget totalt sett skal stige.

Dersom alle fylka blir med på vekselvis å samle inn namn som det blir ringt til, og driv gjenverving på stopplister, så er det ingen grunn til at vi ikkje skal gå 90-åra lyst i møte.

Fordelar

Fordelen med denne måten å verve på er:

- Vi vervar meir med mindre forbruk av tid og energi. Dei beste telefonseljarane våre vervar seks-åtte abonnentar pr. time!
- Vi når ut til fleire enn når vi vervar via stand eller bekjentskap.
- Mange tusen blir kjend med avisa for fyrste gang — og får seg ei positiv overrasking (9 av 10).
- Folk som av ulike grunnar ikkje vil

selje på gata eller verve på arbeidsplassen kan delta her (dersom dei overvinn ei eventuell telefonskrek).

- Alle kan delta på eit eller anna nivå — samle inn navn, leite opp adressar og telefonnummer, sjekke namna mot aktivregisteret osv.

Ulemper? Dei finnst også, men ingen alvorlege.

Problem i gjennomføringa? Mange, men problem er til for å løysast.

Ny offensiv

Frå og med januar set vi igang for fullt. Først i Trøndelagsfylka, så Akershus, Vestlandet og til slutt Nord-Noreg. Alle bør vere ferdig innan påske. Til hausten er det Oslo sin tur, medan resten av landet konsentrerer seg om gjenverving.

Og i 1991? Da har vi hundrevis av ferske kommunevallister å gå laus på. Godt nytt tiår!

Seminar for solidaritetsaktivister

Sted: Oslo
Tid: 26.1 til 28.1.1990.
Hovedtema: Hva er revolusjonært solidaritetsarbeid i Norge i dag? Dessuten enkelttemaer om anti-rasistisk arbeid, Midt-Østen, Det Sørlege Afrika og Afrikas Horn. Påmelding til: Internasjonalt utvalg i AKP innen 18. januar 1990.

Når er ungen stor nok til å flytte hjemmefra?

Diskusjonen om valglinje for 1991 og framover går fortsatt friskt i både RV og AKP. Den har også blitt blanda inn med diskusjonen om AKPs framtid som kommunistisk parti — og hva vi skal tro på i framtida. Den sida skal jeg la ligge her.

Jeg synes at det er på tida vi får en retning på valgdiskusjonen. Tida fram til RV skal ha sitt ekstraordinære landsmøte i slutten av mai går fort og det er viktig å komme fram til en mest mulig enhetlig konklusjon.

Jeg skal prøve å legge noen premisser for diskusjonen slik jeg ser det:

1. RV legges ikke ned.
2. Vi kan ikke stille til valg med RV som om FMS ikke har eksistert og eksisterer.
3. Det viktigste er å styrke å bevare AKP som kommunistisk parti.

Entusiasme for RV

1. Entusiasmen for RV i AKP og i RV har sjelden vært større enn den er nå.

Det er helt klart at det store flertallet ikke ønsker å kvitte seg med RV, og at vi ikke har klart å bygge opp noe som reelt kan erstatte RV på en positiv måte. Sjøl om mange også ønsker å bygge videre på FMS er det ikke flertall for dette i dag. Men ønsket om å «ta med seg» det beste fra FMS er tilstede blant svært mange.

Det er min oppfatning at de fleste som vil beholde RV, ønsker å gjøre RV til noe mer enn det RV er i dag — breiere plattform og medlemsorganisering.

I dette ligger det et ønske om å favne flere miljøer og folk enn vi gjør med RV i dag.

Stille alt fritt?

2. Vi kan ikke stille alt fritt. Velger vi å bare gå ut av FMS og stille til valg som RV er i dag vil det føre til totalt kaos. Det vil dukke opp mange alternative lister, også FMS-liste, som våre folk vil ønske å delta i. Konsekvensene av dette vil bli et dårlig valg — både for RV og for andre alternative lister og en stor forvirring om hva vi egentlig står for. Vi kan heller ikke «kuppe» gjennom en nedleggelse av FMS uten, med rette, å lage 80-års store sak om AKP-kupp og maktmisbruk. Det er også helt klart at vi ønsker å samarbeide videre med de uavhengige i FMS. Skal disse bli med oss i en prosess videre er vi nødt til å gi dem en behandling som gjør at de har lyst til å utvikle videre samarbeid med oss.

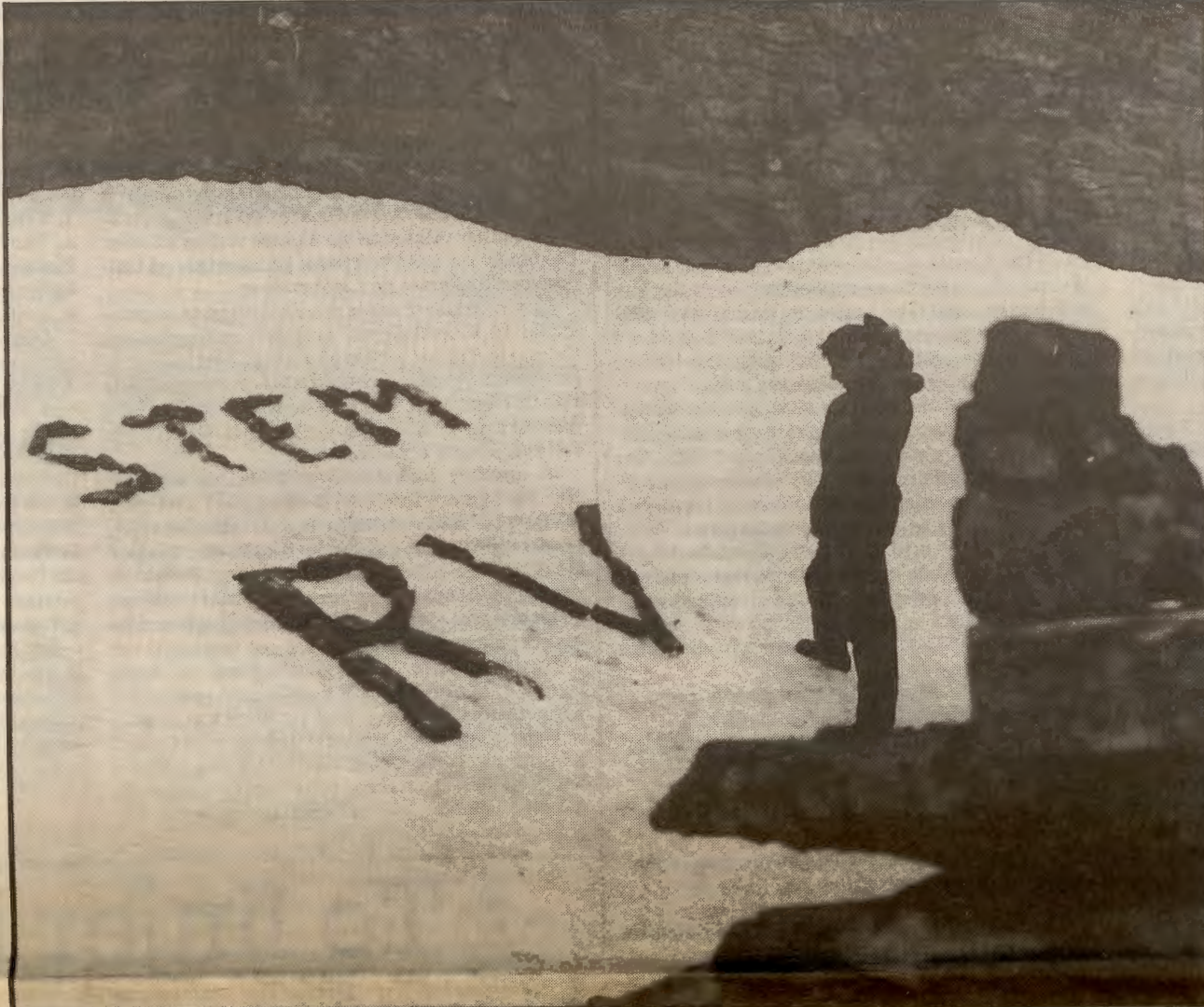
Styrke AKP

3. Det viktigste utgangspunktet mitt er å styrke og bevare AKP som et kommunistisk parti. Jeg er overbevist om at vi ikke oppnår det hvis vi stiller alt fritt og bare trekker oss fra FMS. Et dårlig valg og manglende felles linjer vil ikke bare demoralisere og forvirre folk som står utfor AKP, men også AKPer. Det har vi ikke råd til i dagens situasjon. Jeg har heller ingen tro på at vi kan styrke AKP gjennom en sammensmelting mellom AKP og RV. En slik sammensmelting vil øke antallet passive medlemmer i AKP og vil redusere den bredden RV allerede har i dag.

To muligheter

Med disse tre premissene lagt: Ikke legge ned RV, ikke stille alt fritt og beholde RV som det er i dag og å styrke og bevare AKP, blir det for meg to reelle muligheter for en framtidig valglinje igjen.

A. RV blir en medlemsorganisasjon med en utvida plattform, men fortsetter å være en allianse med AKP og

— Det er helt klart at det store flertallet ikke ønsker å kvitte seg med RV, skriver Berit Jagmann. Hun mener videre at de fleste som vil beholde RV, ønsker å gjøre RV til noe mer enn det RV er i dag. Breiere plattform og medlemsorganisering er stikkordene. FOTO: KLASSEKAMPEN

uavhengige som det er i dag.

Det innebærer at vi må starte å verve medlemmer til RV. Her kan de som har stått på RV-listene tidligere, være et godt utgangspunkt. Vi må også prøve å få medlemmer fra andre grupper, f.eks. i FMS og andre organisasjoner/grupper. Vi må starte diskusjon om en «breiere» plattform og invitere med oss forskjellige grupper i denne prosessen.

Vi må overbevise folk om at sjøl om AKP beholder eiendomsretten til RV-navnet vil RV som medlemsorganisasjon innebære et reelt demokrati hvor AKPs syn sjølsagt kan bli nedstemt.

Et slikt opplegg vil nok innebære at vi vil miste en god del av folkene fra FMS. Det vil være mange som ikke vil gå inn i et formelt samarbeid med AKP, sjøl om de er sikret reelt demokrati og innflytelse, men noen vil vi nok få med. Kanskje vil så mange bli med oss at FMS ikke vil kunne bestå som de gjør i dag. Det vil kunne bli en reell og demokratisk behandling om FMS' framtid uten av vi har presset eller «kuppet» gjennom en avgjørelse.

Fordelen med en slik løsning er at RV ikke så lett vil kunne bli et eget parti som konkurrerer med AKP og samarbeidet mellom AKP og RV politisk og økonomisk blir lettere. En slik løsning innebærer også at vi på et senere tidspunkt kan «frigjøre» RV helt fra AKP hvis vi ønsker det. Vi har altså ikke bundet oss opp til en fast løsning for all framtid.

Reelt alternativ

Skal dette bli et reelt alternativ forutsetter det at vi klarer å verve medlemmer — AKPer og ikke minst uavhengige fra et breiere miljø enn de vi normalt har rekruttert fra. Det er viktig at det blir et reelt demokrati og at vi får en plattform som favner breiere enn det RVs plattform gjør i dag. For meg innebærer det siste imidlertid

ikke en større plattform.

En løsning med et «breit» medlemsorganisert RV — en allianse mellom uavhengige og AKP er en reell mulighet, men den har klare begrensninger hvis vi ønsker å favne mye breiere enn vi gjør i dag. Vi markerer en helt klar politisk holdning gjennom tilknytningen til AKP. Det er et signal som for mange vil gjøre det uinteressant.

AKP-tilknytning?

B. Det andre alternativet innebærer også at RV blir en medlemsorganisasjon og får en breiere plattform, men til forskjell fra det første alternativet blir RV en medlemsorganisasjon uten tilknytning til AKP.

Den store fordelen med en slik løsning er at det blir lettere å verve medlemmer blant uavhengige uten tilknytning til AKP. Vi kan få med oss folk fra et mye breiere miljø: Sannsynligvis vil vi også få med oss en langt større del fra FMS. Jeg mener ikke at dette er et opplegg for å fornekte AKP. Velger vi en slik løsning må det være begrunnet i hva vi mener er en politisk riktig taktikk i dagens Norge, og ikke fordi det er upopulært å være AKPer.

Det er et politisk valg hvor vi åpner for at RV kan ha ei linje som ikke nødvendigvis stemmer overens med AKPs. Det innebærer at AKP ikke stiller til valg/driver parlamentarisk arbeid som en del av en valgfront eller som parti. AKPer vil delta i RV som RV-medlemmer på lik linje med folk som ikke er medlem av noe parti eller for den saks skyld medlem av andre partier. For mange AKPer vil dette være vanskelig, på samme måte som det var vanskelig å gå inn i samarbeid med andre grupper folk i FMS. Kan vi «stole» på folk som ikke mener det samme om alt mulig som oss sjøl? Vi gir tross alt fra oss vetoretten over vår egen valgpolitikk. Erfaringer fra jobbing i forskjellige grupper, organisa-

sjoner og fra FMS tilsier at vi kan stole på folk. Bra politikk kan utvikles også av andre enn oss sjøl.

Vi må naturligvis med denne modellen også legge ned mye arbeid i å verve medlemmer. Jeg tror at vi med denne modellen letter kan nå ut til andre grupper enn vi ville gjøre hvis vi beholder tilknytningen til AKP.

Vi må også invitere andre grupper til å være med å utforme RVs program, både innad i FMS og blant andre organisasjoner og enkeltpersoner.

Uavhengig RV

Et nytt og uavhengig RV vil kunne bli ei kraft i det parlamentariske arbeidet og i dagskampen i Norge som det gamle RV ikke har klart å bli i stor nok grad. Samtidig er det klart at et uavhengig RV vil kunne bli en konkurrent til AKP. Det som i hvert fall er sikkert er at et uavhengig RV vil stille andre krav til AKP som et kommunistisk aktivistparti enn det som er tilfellet i dag. Det er en utfordring som kan gjøre AKP til et bedre parti.

Jeg tror at begge disse to modellene er mulig å gjennomføre. Uansett hvilket alternativ vi velger er det mulig at vi vil velge feil. Men hvis vi skal være 100 prosent sikre på at det vi velger, både skal være et riktig valg for i dag og for den nærmeste framtida, blir det umulig å velge. Det er det verste «valg» vi kan gjøre.

Den viktigste forskjellen i de to alternativene ligger i hvor bredt vi ønsker å organisere og om vi ønsker å gi fra oss AKPs mulighet til å stille til valg gjennom en front. Det er stor forskjell å delta i en valgfront som individuelle medlemmer og som parti. Det er også klart at løsrivelsen av RV fra AKP betyr at sammenknytningen mellom AKP og RV må opphøre og at AKP må markere seg mer på «egenhånd».

Opplegget for å lage RV om til en

INNLEGG

Berit Jagmann (bildet) setter i dette innlegget opp noen premisser for valgsamarbeiddebatten. Hun tar også for seg de forskjellige mulige modellene i framtidig valgsamarbeid.

«brei» medlemsorganisasjon kan foregå ganske likt med begge de to modellene. Spørsmålet må sjølsagt først avklares i AKP.

● RVs ekstraordinære landsmøte i mai 1990 må gjøre vedtak om at RV skal bli en medlemsorganisasjon.

● Det må gjøres vedtak om at RV skal være tilknyttet AKP eller om RV skal være en uavhengige medlemsorganisasjon.

● Det må gjøres vedtak om hvilke grupper (miljøgrupper, kvinneinitiativ, FMS, AMG osv.) vi skal invitere spesielt med oss i arbeidet med å lage en ny plattform — deres medlemmer må sjølsagt også tilbys medlemskap i RV.

● Det ordinære landsmøtet i 1991 kan så vedta en endelig plattform. Delegater til landsmøtet blir valgt av RV-gruppene ut fra antall medlemmer.

FMS

Skal vi ha noen muligheter til å forene oss med FMS, er det viktig at vi inviterer til en prosess de kan delta i og ha innflytelse over. Har vi en ferdig fasit på forhånd, lurer vi bare oss sjøl. FMS skal ha ny samling i september 1990. Vi har da muligheten til å invitere dem til å delta i utformingen av et nytt program og som medlemmer. Vi har sjølsagt ingen garanti for at vi får mange med oss verken fra FMS eller andre grupper, men mulighetene for å vinne oppslutning er større når folk får lov til å delta i en prosess og sluttresultatet ikke er gitt enn når de for beskjed om å kjøpe det som ligger på bordet. Jeg tror ikke vi har noe å tape på å prøve. Det kan hende vi blir nødt til å diskutere RV-navnet. Jeg tror ikke at navnet er det som er mest avgjørende. Personlig ser jeg gjerne at i hvert fall initialene RV beholdes fordi det er godt innarbeidet og navneskifte ofte skaper stor forvirring.

Knapp tid

Som jeg sa innledningsvis er tida fram til at både AKP og RV må ta standpunkt i valgdiskusjonen ganske knapp, hvis vi skal klare de målsettingene vi har satt oss.

De tre premissene jeg satte opp til å begynne med tror jeg at jeg deler med ganske mange. Jeg tror det er nødvendig at vi setter noen felles premisser for at vi skal klare å komme fram til felles konklusjoner. Det kan sjølsagt skrives mye mer om både framgangsmåter og konsekvenser i begge de to alternativene jeg har satt opp, men det får være til den videre debatten. Uansett burde det være grunnlag for at vi kan begynne å diskutere reelle alternativer slik at vi blir i stand til å komme fram til en felles løsning.

BERIT JAGMANN

SEND INNLEGG

Send debattinnlegg til OPPRØR! Skriv **korte** innlegg. Kontakt Erik Ness hvis du har planer om å lage et langt innlegg. Innlegg behøver ikke være undertegnet med navn, men oppgi navn og telefon på noen redaksjonen kan kontakte.

DEBATT

DETTE NUMMER

Hva slags parti vil vi ha? Er Klassekampen ei Oslo-avis? Arbeiderkomiteer kontra LO? OPPRØR har kanskje ikke alle svarene – men plenty med meninger!

Én organisasjon – én ledelse

1 siste nummer av OPPRØR (nr. 10) kommenterer Siri Jensen (S.J.) forslaget om å skape et nytt parti. Dette kan bli en konstruktiv debatt i valg av ulike strategier for å opprettholde et revolusjonært alternativ. Jeg håper derfor vi blir spart for kommentarer av typen «det er noen som vil legge ned partiet» uten at det blir sagt noe mer.

Forslaget går i korthet ut på å skape et nytt parti ved å slå sammen AKP og RV. Dette vil bety at vi inviterer til en bred debatt også med andre som regner seg som marxister. I denne prosessen må AKP bestå og vil utgjøre hovedkrafta og den viktigste premissleverandøren for debatten.

Så til debatten. S.J. sier videre at vi kan ikke ta utgangspunkt i problemene «i valgtaktikken og forme partistrategien ut ifra det». Helt enig, men det er jo nettopp det store deler av partiledelsen har gjort og er i ferd med å gjøre. FMS-modellen ble presset på grunnorganisasjonene i AKP sjøl om det var stor skepsis i deler av den.

FMS-ideen gikk ut på og forsøke å samle de ulike sektorene (oppbruddene) i en organisatorisk samling uten at det ble skapt ideologisk/teoretisk klarhet. Kvinne-, faglig- og miljøinitiativ skulle forme denne prosessen. Jeg har tidligere argumentert for hvorfor det å stille til et rikspolitisk valg med en frontpolitikk er feil, (se OPPRØR nr. 10 og KK 15.11.1989), jeg avviser da ikke mulige valgallianser seinere. Men det som er åpenbart er at denne

linja i dag bare forsterker sektor-oppdelinga i AKP (kvinne, faglig osv.), en oppdeling som på sikt kan dele partiet. Dette skjer samtidig med at AKP måtte legge viktige prinsipper og politikk til side for å oppnå organisatorisk enhet. Samtidig som det ikke var noen reelle grupper å alliere seg med.

Nå ønsker tydeligvis flere at denne linja skal utvikles i en egen organisasjon. Den må være sjølstendig av AKP enten den heter RV eller FMS. Noe annet er umulig hvis vi ser på de tidligere erfaringene med RV. En valgorganisasjon må stå ideologisk så langt fra AKP at den kan favne breiere.

Med et AKP med stor teoretisk og ideologisk uklarhet og med de økonomiske og materielle ressursene en slik organisasjon vil få gjennom bevilgninger fra staten og pressedekning i valgkamp, er det ikke vanskelig å tenke seg hvem som vil «forme partiet og strategien».

Det vil være den nye organisasjonen. Dette er nettopp å forme partiet etter valgtaktikken.

Det vi nå trenger er ideologisk og teoretisk klarhet i én organisasjon under én ledelse, som bruker valg til aktivt å bygge seg opp.

Så vil utviklinga i 90-åra avgjøre om det åpner seg for breiere valgallianser.

Dette kan skje raskt men da må vi ha en organisasjon alliansene kan knyttes til.

PER OVERREIN

Svar til Per Overrein

Per Overrein knytter sin argumentasjon for et nytt parti til en kritikk av FMS-taktikken og hevder at deler av partiledelsen (hvem?) nettopp tar utgangspunkt i en fortsettelse av denne valgtaktikken for sin partistrategi.

Mitt utgangspunkt er helt annerledes. Jeg mener det trengs et revolusjonært, kommunistisk parti. Vi diskutere nå strategi og partimodell, og jeg vil gå inn for et parti med krav til medlemmene når det gjelder både studier, praksis og økonomi, og med både demokrati og sentralisme.

Jeg er for en god del endringer i modellen, bl.a. brudd med ledelsens informasjonsmonopol. Jeg er for systematisk utbygging av informasjon på tvers mellom laga og mellom DS-ene. Dvs. utbygging av nettverk som styrker leddene i organisasjon og motvirker spontane nettverk mellom f.eks. intellektuelle menn. Med moderne teknologi kan direkte informasjon i større grad skilles fra personer, slik at det lar seg forene med sikkerheten. Jeg er mot helt åpen ledelse og organisasjon. Jeg er for et parti med både bevissthet og organisasjon som er innretta på at den strategiske oppgava er revolusjon og sosialisme. Selv om en i dag må utnytte mulighetene til åpent, legalt arbeid fullt ut.

Et slikt parti vil i dagens situasjon ha trøbbel med masseopplutning om helheten i politikken. Samtidig både kan og bør et slikt parti ha et slags minimumsprogram som det jobber for på de ulike kampavsnitt, også ved valg. Sjølsagt kan et revolusjonært parti også stille til valg på et slikt minimumsprogram, men jeg tror at det i dagens situasjon ville lede til tilbakeslag. Erfaringen med

RV viser jo nettopp at det er mulig å organisere flere folk rundt en rød politikk ved valg enn i et revolusjonært parti. Selv om mange RV-ere sikkert kunne vært medlem i AKP, er det også mange som nettopp bevisst velger en annen tilknytning til en revolusjonær bevegelse. Jeg tror at en sammenslåing lett vil føre til et for laust parti og en for stram valffront.

Jeg vil understreke at jeg ikke ønsker en valffront med en profil som FMS i 1989. Jeg tror det er stor enighet i partiet, uansett taktikk, om at vi vil ha en skarpere profil, klart til venstre for SV, mot makta. Jeg mener også at en slik valffront må ta standpunkt for et annet samfunn. Og at den i stor grad må bygge på RVs erfaringer og posisjon til nå.

Til slutt, Per Overrein peker på at en valffront kan komme til å legge premisser for partiet. Det er et reelt problem. Hvordan sikre AKP's sjølstendighet i praksis? Hvilke erfaringer har vi med hvordan AKP kan bli synlig selv om vi ikke stiller til valg som parti? Først og fremst når vi deltar i (og blir beskyldt for å stå bak) kamper som truer det etablerte. Det er mange uløste problemer uansett taktikk. Jeg er enig med Per Overrein i at det trengs større teoretisk og ideologisk klarhet. Men når han setter et AKP med stor teoretisk og ideologisk forvirring + en valffront opp mot ideologisk og teoretisk klarhet i en ny organisasjon bestående av AKP, RV og andre som kaller seg marxister, synes jeg det blir litt lettvtint.

SIRI JENSEN

KK – ei Oslo-avis?

F or eit par år sidan fantes det ei avis som heitte «Oslo-avisen». Ho gikk raskt konkurs, men i dag ser det ut som ei anna konkurstruga avis som kjem ut i Oslo har tenkt å ta opp arven. Dei siste vekene har vi ikkje trengt å kjøpe verken VG eller Dagbladet for å få vite kva for film som går på Colloseum eller Symra på Lambertseter.

Eg vil med dette sende mine hjartligaste gratulasjonar til Klassekampen med den omlagginga til Oslo-avis. Frå før var ein på god veg med innrettinga på både nyheter og kulturstoff, men ein ga i alle fall eit bilete av å vere landsavis. No har ein gått over til å spele med åpne kort, og da veit vi i alle fall kva vi har å forholde oss til.

Vi opplever i disse tider at dødsdommen over Nord-Norge er i ferd med å bli satt ut i livet. Når NTB og NRK har oppdaga at noko alvorlig skjer, gir det òg eit svakt gjenlyd i KK-spaltene. No skal ein ikkje vente alt. Oslo ligg no eingong svært avvisdes, og problema til vanlege folk rundt i landet gir sjeldan større gjenlyd verken i regjeringskorridorar eller avisredaksjonar der.

Gjennom fleire år har denne kritikken kome fram gjennom AKP og RV. (KK sine spalter har derimot stort sett vore stengt for kritikk av avisa.)

Fleire gonger i KK si historie har det vore forsøkt å bygge opp eit korrespondentnett. Gong på gong har dette ramla samman, fordi korrespondentane har blitt behandla som dei var plageandar som avisa greidde seg bedre forutan.

Målet må vere at alle radikale arbeidsfolk i like stor grad føler avisa som si, kor dei måtte bu i landet. Her er nokre forslag til ting som bør vere med:

1. Vedta målsætting med ein journalist for:
 - a. Nordkalotten (Nord-Norge, Svalbard, Nord-Finland, Nord-Sverige og Kola). Samtidig ansvarlig for samiske spørsmål.
 - b. Vestlandet/Trøndelag.
2. Gjennoppbygging av korrespondentnett og tips-telefon. Skoloring av korrespondentar.
3. Dette må ikkje bli ei sovepute for Oslo-redaksjonen. Alle som jobbar der, må skolere seg på og jobbe spesielt med kvart sitt område (geografisk, kulturelt eller næringsmessig) av folket sitt liv utafør Oslo-gryta.
4. Bort med alt Oslo-stoff der ikkje tilsvarende blir dekt om det skjer andre stader i landet.
5. Vedtak om at minst halvparten av stoffet i avisa skal vere på nynorsk. Dersom det er overvekt av bokmål i innsendt stoff må det kompenseres med større nynorskandel på det redaksjonelle.

KK kan ikkje overleve på abonnentar og laussal i Oslo-gryta. Landsinnrettinga er derfor ikkje bare eit spørsmål om utgifter, men òg om inntekter. Ein utbyggingsplan og ein aksjon for å styrke avisa økonomisk må derfor vere nært knytta saman om nokon av dei skal slå gjennom.

SVEIN LUND
(Innlegget er forkorta. Red.)

To linjer i AKP

Det har i årevis vært åpenbart at to klasseinteresser kjemper om hegemoniet i AKP: De småborgerlige radikale, mellomlagene med intellektuell tilknytning, som «mener at arbeiderklassen må framføre deres framskredne standpunkter før de vil heie på at arbeiderklassen tar makta fra borgerskapet.» (Roar Jensen 27. november i OPPRØR). Det er denne klassen som nå har makta over Klassekampen og pleier arbeideraristokrati (Reulf Steen) og venstreborgere (Ole Paus) som om det var gullegg.

Mot dette står fragmenter av en arbeideropposisjon som omtrent ordrett framfører de samme argumentene som «arbeideropposisjonen» framførte mot bolsjeviki-partiets byråkratisering og spesialistdyrking i begynnelsen av tyveårene. Deres tese var ordet av Marx: «Arbeiderklassens frigjøring skal være arbeiderklassens eget verk.» De bærende tankegangene er at det er arbeiderklassens egen selvutvikling, selvbevegelse, evne til selvstendig personlig tenkning ikke minst, som er det sentrale budskapet hos Marx. Hans standpunkt var absolutt det motsatte av det Roar Jensen hevder er tilfellet innen AKP. Hør bare: «Den første arbeiderinternasjonale formulerte uttrykkelig kamproppet: Arbeiderklassens frigjøring må være arbeiderklassens eget verk. Vi kan altså ikke gå sammen med folk som uttaler at arbeiderne er for uskolerte ('ungebildet') til å frigjøre seg selv og må frigjøres ovenfra av filantropiske personer fra stor- og småborgerskapet.» (17. september 1879.)

Var det på noe punkt Marx var bøs inntil det voldelige, gjaldt det den klassemessige sammensetningen av seksjonene i den første internasjonale. Tre fjerdedeler skulle bestå av lønnsarbeidere fra produksjonsliv for at de «filantropiske» ikke skulle grumse til klassekarakteren og arbeiderklassens fullstendige, uavhengige proletære politikk. En politikk som måtte uthamres i kamp mot tryknet fra småborgerskap og progressive liberale. Marx så det slik at de småborgerlige radikale var borgerskapets siste forsvarsverk mot en arbeiderrevolusjon i Europa og ga nøyaktige beskrivelser av på hvilke vilkår arbeidere kunne inngå temporære taktiske allianser med det radikale småborgerskapet.

JAN HÅRSTAD
(Innlegget er forkortet. Red.)

Svar til Roar Jensen

Roar Jensen avslutter sitt utmerkede innlegg i forrige nummer av OPPRØR med et forslag om å bygge opp arbeiderkomiteer på tvers i LO. Han sier: «En slik organisering vil møte motstand, ikke minst i form av tiltak fra LO. Jeg tror likevel det vil være nyttig å diskutere det materielle grunnlaget og mulighetene for å få det til».

Det er viktig. Jeg tror at LO nærmest har utspilt sin rolle som interesseorganisasjon. Hvordan oppfatter det vanlige medlemmet LO-kongressen? 90 prosent kjenner ikke til andre vedtak enn at Hågenesen ble valgt til leder. De aller fleste er LO-organiserte fordi de ser det som en fordel å stå sammen i

en lokal klubb og har dermed et visst støtte i avtaleverket. Men mye av det du driver med møter motstand hos LO. Dessuten er du de siste åra frattatt det viktigste, nemlig å forhandle om lønna di.

Diskusjonen om det nye partiet må også dreie seg om å få det faglige arbeidet opp på et kvalitativt annet nivå. Vi må bygge ut kontakt på tvers, sy sammen offentlig og privat sektor ved å samarbeide om samfunnsspørsmål, f.eks. boligbygging. Dette vil måtte utfordre LO, og da må vi ikke være redd for å si at det kan være riktig å bygge en ny fagorganisasjon i 90-åra.

FINN OLAV ROLIJORDET

Spørsmål til Nærstad

DA JEG leste referatet fra FMS' landsmøte i november i år og så oversikten over dem som sitter i koordineringsrådet, ble jeg ganske overrasket. Det som slår meg er: Hvordan kan Aksel Nærstad klare både å være nestleder i AKP, leder for RV, fylkestingsrepresentant i Akershus og sitte i landsledelsen i FMS — på en og samme tid — uten å dele seg «i fire biter»? Disse oppgavene er så store

og omfattende at jeg lurer på om det er mulig å gjøre en god jobb i en slik situasjon.

Det er lenge siden jeg sluttet å tro på Supermann, det bekymrer meg at det ennå er noen som tror på ham.

BIBBI BØRRESEN

AKP (m-l)

Boks 211, Sentrum, 0103 OSLO 1.
Kontoradresse: Gøteborggt. 8,
0556 OSLO 5.
Telefon: 02-38 42 50.
Kontortid: 10-15, torsdag 10-18.

RØD UNGDOM

Boks 610, Sentrum, 0106 OSLO 1
Telefon: 02-37 73 50.
Kontoradresse: Gøteborggt. 8,
0556 OSLO 5.

RØD VALGALLIANSE

Boks 211, Sentrum, 0103 OSLO 1.
Kontoradresse: Gøteborggt. 8,
0556 OSLO 5.
Telefon: 02-37 14 14, 02-38 42 50.

NORGES KOMMUNISTISKE STUDENTFORBUND

Gøteborggt. 8, 0556 OSLO 5.
Telefon: (02) 38 42 50, torsdag 12-15

DETTE NUMMER

Bøllekursdebatt, Kampuchea-spørsmålet, sektorparti, Fylkeslistene. Dette er stikkord for denne debattsida i OPPRØR.

DEBATT

Neste OPPRØR:

5. februar

(Spør etter kommisjonærpost!)

Bøllekurs – ikke rekrutteringssirke

Grunnen til at jeg ikke spør jentene på bøllekurs om de vil bli medlemmer av AKP er ikke feighet. Hadde jeg vært feig, hadde jeg latt være å markere meg som AKPer i Finnmark, for det kan faktisk være dødsfarlig. Grunnen er derimot at jeg har respekt for kvinnfolk, og kunnskap om virkeligheten.

Jeg er uenig når Jane Nordlund i OPPRØR for oktober skisserer motsigelsen som en motsigelse mellom på den ene sida å styrke partiet, på den andre sida å heve kvinners bevissthet generelt i samfunnet. På den måten gjør hun alt annet enn å verve til AKP til noe smått, og det er det ikke.

Jeg er ikke imot at det verves til AKP, og jeg må få presisere at mitt syn i denne saken ikke innebærer en kamp mot AKP, men en kamp på AKPs linje for bøllekurs. Jeg mener at verving til partiet må foregå på andre måter enn gjennom bøllekurs, og ser at bøllekursene kan være med på å rekruttere jenter. Likevel vil jeg ikke drive verving på kursene.

Jeg har to hovedgrunner for mitt syn. Det ene er synet mitt på kvinnekampen i Finnmark og Sapmi, det andre er AKP i Finnmark. Likevel tror jeg ikke mine erfaringer i Finnmark er så spesielle at erfaringene herfra ikke gjelder allment.

Vi prioriterer kurs innretta mot samekvinner. Samene i Norden er en urbefolkning, med eget språk, egen kultur og egne politiske organer. Landet deres, Sapmi, er kolonisert av Norge, Sverige, Finland og Sovjet. AKP er et norsk og hvitt parti. Det er kolonimaktas parti, det er ikke et parti for samene. Derfor bestemte blant annet RV at de ikke skulle stille til valg til Sametinget.

Til Sametinget ble den første rene kvinnelista noengang til valg i Norge stilt. Damene som sto i spissen for dette, hadde vært på bøllekurs et halvt år tidligere. Det kan godt hende de hadde laga kvinneliste uansett, men sikkert er det at bøllekursene ikke var noen bremse i denne prosessen.

Kvinnelista sto for den mest radikale politikken av listene ved valget. Den fikk nesten 20 prosent av stemmene, og mangla ni stemmer på mandat. Dette oppnådde den fordi jentene i ledelsen for denne lista har et høyt bevissthetsnivå på hvordan de som individer herskes med og holdes nede. De slås som alle andre en daglig kamp mot denne trakasseringa. Samtidig slås de en kollektiv kamp for hele samefolkene. Gjennom valgkampen fikk de mange nye og viktige erfaringer som gjør dem sterkere til å slåss kvinnekamp og samekamp i framtida.

De jobba som kollektiv, og de turte å pirke borti grunnlaget for samepampenes makt. Jeg tør ikke engang tenke på hva som hadde skjedd hvis disse jentene hadde forsøkt å jobbe sin valglinje igjennom i AKP.

Jeg har diskutert AKP med noen av dem. De

sier at AKP er sikkert OK, men det er et hvitt parti, et norsk parti, derfor er det ikke vårt parti. Jeg vil ikke spørre dem flere ganger, og det er ikke av feighet, men av respekt.

Hadde hensikten vår med kurs for samekvinnene vært å verve dem, ville de ha snudd oss ryggen. De trenger ikke misjonærer. Det har det vært nok av i kolonimaktas tjeneste. De kjenner dem igjen på luktas ganske fort.

Krise, massearbeidsløshet, rasering av velferdsstaten. Ord som snart ikke har mening for folk her lenger. Krisa er ikke et problem, den er en tilstand, en konstant som folk lever med innafør og utafør døra til huset sitt. I denne situasjonen er det kvinnfolk som går i spissen og slås for framtida, for hverdagen, og for livet på småplassene. De setter ting i sammenheng, og er godt gammeldags forbanna. Det er i ferd med å utvikle seg en kraftig kvinnebevegelse i Finnmark mot utbyttings- og kolonipolitikken.

I denne bevegelsen er AKP fraværende bortsett fra gjennom bøllekursene. De avdelingene du snakker om, og det kollektive ansvaret for oppfølging og arrangering, høres veldig fint ut. Men fortell meg hvor i AKP jeg skal finne disse entusiastene, for jeg vet ikke hvor de er.

Jeg ser hvordan jentene vokser på kurset, hvordan kvinnfolk organiserer seg og slås i Finnmark. Bøllekursene er med på pulsen i denne kampen. Slik jeg har oppfatta målsettinga med kurset er den å gi jenter kunnskap om og praktisk trening i kollektiv kvinnekamp, samtidig som hver og en blir bedre kjent med deg selv. Pedagogikken i kurset legger opp til dette. Damene reiser ikke hjem og studerer sin lille navle, de drar hjem og slås sammen. Du vet like godt som meg at det er ikke damene på toppen av AP vi holder kurs for. For sånne damer virker ikke kurset, for de kan ikke fellesskap og solidaritet, og det er en forutsetning for kollektiv kamp.

Kurset, slik det er i dag, er ubrukelig som vervekurs. Skal vi holde vervekurs for kvinner må det en annen pedagogikk og et annet innhold til. Premissene for et slikt kurs må være klinkende klart. Ellers blir det hele billig frelseri. Det blir å utnytte en stemning og et fellesskap som vi får på kurset. Det vil ikke jeg være med på. For AKP mener jeg det vil være en taktisk brøler.

Noen spørsmål til Jane Nordlund til slutt. Hvordan skal vi bygge et sterkt AKP, hvordan skal vi slåss fram et nytt samfunn hvis vi mangler folk som slåss for sin egen hverdag? Hvordan skal vi være i stand til å kjempe mot den store undertrykkinga, den vi ikke ser, hvis vi ikke er mange som slåss mot den daglige trakasseringa vi kjenner på kroppen? Hvordan kan vi unngå å bli utslitt av den store kampen hvis vi ikke opplever små seire i hverdagen, i bygda og på arbeidsplassen?

HANNA H. HANSEN

Om Fylkeslistene

SVart til Helge Rykkja — Klassekampen 20.11.1989.

Du spør om hvordan vi vurderer Tønsberg-møtet der FMS ble stiftet nå i ettertid, vi som deltok der.

Jeg har tenkt mye på det og har følgende kommentarer å legge fram. Vi ønsket enhet med alle. Det inkluderte at vi la oss altfor flate for NKP. Paul Midtlyng var en av forhandlerne fra NKP og kjørte knallhardt. Vi burde tatt en fight med NKP, det ville vi fått støtte fra flere uavhengige på. I praksis ble enhet med NKP viktigere enn De Grønne.

Navnet på barnet ble mye diskutert. Vi fra Opp-

land foreslo Regnbuealliansen. Mange uavhengige hadde ikke hørt forslaget før og reagerte positivt, NKP negativt fordi det visstnok opprinnelig var et AKP-forslag. Poenget med navnet er at det gir større armslag overfor «andre grupper» og miljøvernere. Bak navneforslaget lå nemlig et ønske om å gi miljøkampen større plass i den landsomfattende plattformen. Dette ville måtte bety der og da at diskusjonen ikke var låst og at arbeidet med å få med De Grønne kunne fortsette. Slik gikk det ikke, og det var kanskje like greit.

FINN OLAV ROLIJORDET

Gi full støtte til regjeringa i Kampuchea

Jeg mener AKP må gi full støtte til regjeringa i Kampuchea og deres kamp mot de fascistiske styrkene til Røde Khmer. Folket i Kampuchea må ikke igjen få oppleve et styre som de hadde i tida frem til 1979 da Pol Pot ble fjerna.

Historien har vist at det var en fryktelig feil å støtte Røde Khmers regime. Folkemordet har vært så brutalt at vi ikke har forstått omfanget av det. AKP må ta et kraftig oppgjør med sin tidligere støtte til Pol Pot og partiet må ta skarp avstand fra at Røde Khmer skal delta i landets fremtidige styre.

Reportasjen fra BBC i fjernsynet 15. november 1989 viste tydelig at stormaktene med USA og Kina i spissen er villig til å ofre Kampuchea folk. Ved å støtte en «samlingsregjering» der Røde Khmer har en ledende rolle, gir de sin støtte til at Pol Pots fol-

kemord igjen skal bli iverksatt. Denne politikken må AKP ta kraftig avstand fra.

Klassekampens artikler om kampen i Kampuchea omtaler Røde Khmer i positive ordlag. Dette er en hån mot alle som har deltatt i kamper mot fascismen.

Vi må kreve at all støtte til «frigjøringsbevegelsen» der Røde Khmer deltar må stoppe øyeblikkelig.

AKP må stå på folkets side. Uten støtte fra Kina og USA vil Røde Khmer ikke kunne gjennomføre sitt terrorvelde. Vi må derfor gi vår fulle støtte til den kampucheaanske regjeringa og kreve at de får bli representert i bl.a. FN.

KÅRE-ANDREAS KROG

Støtt Demokratisk Kampuchea

Jeg ser på Hun Sen-regjeringa i Kampuchea som en regjering som er innsatt av okkupasntmakta Vietnam. Det er rett av AKP å støtte de bevegelsene i Kampuchea som slåss for å kaste ut okkupasnten. Denne kampen vil da sjølsagt også være retta mot håndtlangeren til okkupasnten. Jeg er derfor så uenig som det går an å bli i Kaare Andreas Krogs forslag om at AKP skal støtte denne regjeringa.

Det er ikke vår sak å sette opp betingelser for hvem i motstandsfronten som skal få lov å være med å styre landet etterpå. Det får kampucheaerne gjøre opp sjøl, uten innblanding fra andre! Det gjelder i Kampuchea som det gjelder i Afghanistan. Inntil Vietnam innblanding er opphørt, og det er inngått avtaler mellom de ulike kampucheaanske partene, mener jeg AKP fortsatt skal støtte Demokratisk Kampuchea som det lovlige styret i landet. Også i kampen om FN-plassen.

Forslaget fra Demokratisk Kampuchea er at de tre partene i denne fronten skal danne en overgangsregjering sammen med representanter fra den Vietnaminnsatte regjeringa, som fire likeverdige parter. Og at det skal holdes valg under FN-oppsyn. FN skal også påse at alle vietnamsiske styrker virkelig trekkes ut. (Som kjent er det flere rapporter som tyder på at vietnamsiske soldater ikke forsvinner ut av landet, men inn i uniformene

til Hun Sen-hæren). Jeg syns dette er et ganske generøst tilbud overfor en quislingregjering.

Hvordan vi skal se på Røde Khmer-perioden i Kampuchea, er en annen sak. Jeg mener fortsatt det var helt riktig å støtte Røde Khmer i frigjøringskrigen mot USA — (mener Krog at vi skal ta avstand fra det også?) — også å vise solidaritet med det frigjorte landet. Jeg tror det er lagt fram nok ubestridt materiale til at vi kan si at det ble gjort store overgrep etter frigjøringa. Overgrep som står i motstrid til å kunne lykkes med å bygge opp et sosialistisk samfunn. Men det er langt fra hele sannheten om Kampuchea. Mitt syn er at Kampuchea prøvde på å bygge opp et sosialistisk samfunn etter frigjøringa. Om modellen hadde hatt sjansen til å lykkes dersom invasjonen ikke hadde kommet, er kanskje ikke trolig. Men når vi nå diskuterer sosialismens erfaringer hører det også med å se på Kampuchea-erfaringene på nytt. Ikke minst i disse tider, hvor euro-sentrismen er på frammarsj og demagogiske «dokumentarprogram» å la John Pilgers BBC-program 15. november flyter på den nye anti-kommunistiske kampanjen som kjøres fram i vår del av verden. Noe nytt om Røde Khmer-perioden brakte dette programmet oss ikke.

ARNLJOT ASK

Sektorparti?

Øyvind Andresen (Ø.A) skrev et åpent brev til AKP(m-l) i forrige OPPRØR. Jeg skal her ta opp en begrensa del av det. Ø.A skriver at jeg «ser på sektoroppdelinga av partiet som en styrke for partiet» og «lager en ideologisk overbygning på at sektorer er bra.»

Det jeg har sagt, og mener, er at det er en styrke for partiet at vi har røtter i ulike deler av fagbevegelsen og arbeiderklassen, i kvinnebevegelsen osv. At vi har medlemmer som deltar på de ulike kampavsnitta og utvikler seg til ledere og bringer med seg de aktuelle både strategiske og taktiske problemstillingene inn i partiet. Samtidig blir denne styrken i dag også til en svakhet, oppsplittinga i arbeiderklassen slår også inn hos oss. Partiet blir delt opp i ulike sektorer og har trøbbel med å fungere som en enhetlig politisk kraft.

I stedet må målsettinga nettopp være å bygge på styrken vår og utvikle et helhetlig alternativ for framtida og en helhetlig strategi for å komme dit, på grunnlag av teorien og erfaringene fra klassekampen. En slik strategi må være i stand til å skape et grunnlag for enhet mellom ulike grupper i arbeiderklassen, kvinner og menn, svarte og hvite, Nord-Norge og Sør-Norge, mot makta, med sikte på å bidra til utviklingen av arbeiderklassen som en sjølstendig kraft med mål å ta makta i samfunnet.

En slik strategi må også utvikle allianser mellom arbeiderklassen og andre bevegelse som krever samfunnsforandring, f.eks. miljø, kvinne. Skal det være mulig å utvikle en slik strategi er det nødvendig at partiet nettopp har disse motsigelsene i seg.

Samtidig må AKP legge større vekt på det direkte arbeidet med å styrke og bygge ut den revolusjonære bevegelsen. Utvikle nye kommunister og gi «gamle» muligheter til å utvikle seg videre. Spille en rolle som senter for teori, slik vi bl.a. har gjort på kvinnepolitikens område.

Skal AKP kunne løse begge oppgavene, kreves større vekt på studier. Jeg er mye enig med Ø.A i at studiene i partiet har fungert altfor mye som en sektor på sida. Og at det trengs større vekt både på grunnstudier i partiet og på å knytte teori og praksis sammen i det daglige arbeidet. I 70-åra hadde partiet en klarere felles oppfatning av hvor vi ville, og arbeidet i dagskampen ble sett i forhold til det. Jeg mener det er avgjørende at vi utvikler en ny felles bevissthet om strategien, og jeg ser den pågående diskusjonen om partiets grunnlag som et viktig ledd i det.

SIRI JENSEN

OPPRØR

På tampen

RØDT KORT

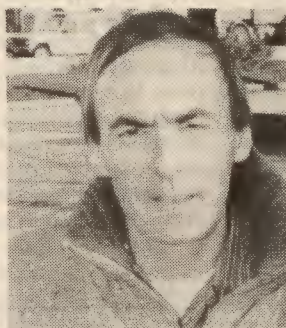
En klar vinner.

klubber her i landet. Og hvis det ble lagt ned noe var kanskje ikke det så farlig? En klar «vinner» — i alle fall til vårt røde kort — ved utgangen av 80-tallet. Det er selvsagt kirke- og kulturminister Eleonore Bjartveit vi snakker om. Men når det gjelder OL er vi kanskje på linje Eleonore? Vi ser på nye utspill med spenning.

Eleonore

Hvem er det? Hun skar ned produksjonsbudsjettet for film i 1990 med 30 prosent? Hun satt på TV og klarte å påstå at det ikke ble lagt ned så mange ungdoms-

RØD ROSE

Folkvord har gått til innkjøp av en ny ladning spiker.

Kistesnekker'n

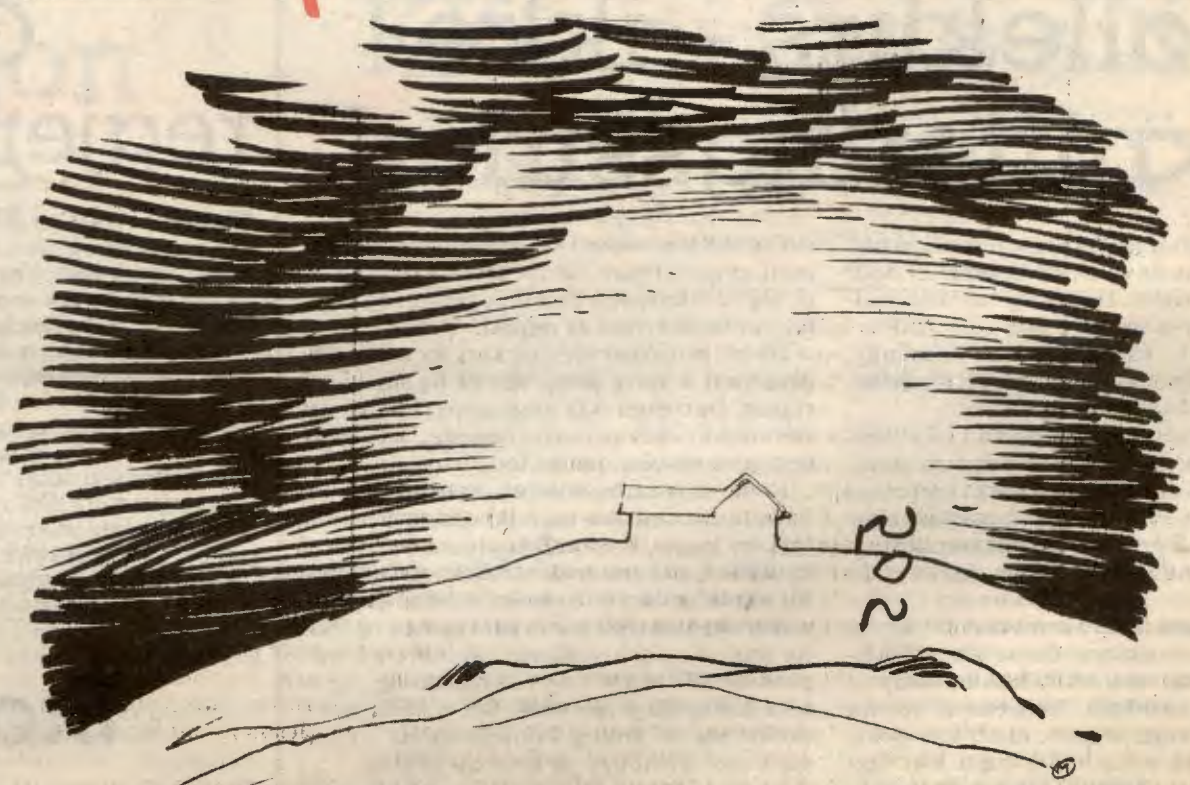
Det er ingen tvil! Han tviler ikke — og er i full gang med å spikre spiker i de politisk likkistene til korrupte Oslo-politikere. Vi tviler ikke - og er glade

for å kunne gi OPPRØRS Røde Rose til Erling Folkvord. Behøver vi å si mer? Følg heller med i Klassekampen.

Engels

Det er umulig å skille tanken fra materien som tenker.

(Fr. Engels i «Sosialismens utvikling fra utopi til vitenskap», Oktober Forlag s. 19)

Bardal Helselag

Det er bedre å stå ved bordet å gje, enn å stå ved døra å be, heiter det i «Ordtak frå Bardal».

Slik har folk spissformulert skilnaden på rik og fattig, på dei som har og dei som ikkje har.

Til tross for kapitalismens grådige idioti, til tross for iherdige freistnader på å gjere sjølvve livet til ei vare, sjela vår til butikk og relasjonane mellom folk til eit spørsmål om kjøp og sal. Til tross for alt dette har folket levd og overlevd.

Eg vil fortelja deg om Bardal Helselag: I førstninga av dette hundreåret herja tuberkolosen her i landet. Fattigdom, dårleg mat og lite kunnskap om helsestell gjorde at folk døyde som fluger. Det var smertefullt for folk å sjå sine barn, sine kjære, sine naboar og vener bli ramma av denne folkesjukdommen nr. 1.

I 1926 vart Bardal Helselag danna (lokalforening av Nasjonalforeninga for folkehelsen). Målsettinga var klar: Kampen mot tuberkolosen og tiltak for å betre folkehelsen. Det var 42 betalende medlemmer, (medlemstalet har vore nokså konstant i alle år), kontingenta var 50 øre og foreninga kunne bokføre kr. 21.- til startkapital for

sine store oppgaver.

Dei kjøpte inn sjukepleierutstyr og lånte ut til dei som vart sjuke, samla inn pengar og betalte rekninga for dei som måtte på sanatorium.

I fattigdom og sjukdom var det ikkje så greit for ei mor å få enno ein liten ved brystet. Kvinnene i helselaget var også mødre. Dei samla inn spedbarntøy. I protokollen frå 18.11.1946 står det at ei mor fekk utdelt: 1 kjole, 1 lue, 1 teppe, 2 bleier, 1 par vottar, 1 par sokkar og ein vaskeklut.

Helselaget ordna med utdeling av tran, melk, havresuppe på skolen, og frå 1937 vart det organisert tannbehandling av skolebarn.

På 50-talet bygde laget helsehus med folkebad og legekontor. Folk ga tømmer, andre saga, dugnad vart organisert og mat laga til. Eit fantastisk løft av eit lite lag i ei lita bygd. I dag, etter at alle har fått sine egne bad heime, er helsehuset ominnreidd til kommunen sin finaste barnehage. Der brukar helselaget 90000 kroner. Kroner som vart samla inn gjennom loddsal og kaffesal.

Flere av de kvinnene som var med i laget frå starten er framleis aktive. Eg skulle ønske du kunne fått vere med på eit møte. Det

startar alltid med song. Dei er svært glade i «Å leva det er å elska...». Eg har ikkje heilt fatta kva for metodar for leing som her blir praktisert, men eg sannar stadig Mao sine ord om folket som dei store heltane og sjølv er vi ofte dumme og barnslige.

Du må ikkje tru dei har drege inn årene og drege på land, sjølv om deira eigen livsveilar er komen inn i smulare farvatn. Omsorg og ansvar er livskvalitetar som ligg i blodet på desse kvinnene. Dei jordskjelvramma i Armenia fekk nyleg 3000, TV-innsamlinga for kvinner i den 3. verda fekk 5000. Nyleg fekk to jenter i 8. klasse ein «Oppmuntringspris» for deira arbeid mot rusgift.

Dei fleste bygder har sitt helselag som har gått i spissen for kollektiv organsiering for hjelp til sjølvhjelp. Kvinneforskarar kallar denne tankemåten for omsorgs- og ansvarsrasjonalitet. Tenk om heile storsamfunnet kunne organiserast slik at produksjonen var til fellesskapet sitt beste og menneska var målet og ikkje ein vare. Eg kallar framleis denne visjonen sosialisme. Den norske sosialismen vil ha mykje å lære av Bardal Helselag.

ARNA MEISFJORD

KLASSEKAMPEN KIRUNA

Det er viktig å understreke at Klassekampen er et av de viktigste organene i den norske arbeiderbevegelsen. Den har vært en viktig faktor i den norske arbeiderbevegelsens historie. Klassekampen har vært en viktig faktor i den norske arbeiderbevegelsens historie. Klassekampen har vært en viktig faktor i den norske arbeiderbevegelsens historie.

KK 20 ÅR

Vi tar en kikk 20 år tilbake og ser på Klassekampens første nr. i 1970.

Streiken på LKAB i Kiruna i Sverige var den store saken da Klassekampen gikk inn i det nye tiåret — 1970-tallet. «Det er stille på malmfeltene i Norrbotten. Boremaskinene hamrer ikke, ingen tordnende sprenninger, ingen larende lastemaskiner. Bare pumpemaskinene i gruvene fortsetter sin summende gang, bare en og annen teknisk funksjonær befinner seg under jorda for å holde ettersyn.»

Slik var den lyriske åpninga på forsideingressen den gangen. På midtsidene var det satt søkelys på de mange streikene på denne tida: Vellykket streik i Harstad (Kaarbø), streikebølger i Italia, i Sverige (havnearbeiderne bl.a.), Danmark. Lenins tanker og læresetninger om streikekamp er viet stor plass. Lønnskampen var knallhard. Seinere på året mente både arbeiderne på Freia og Ringnes, og flere til, at 25 prosent var et rimelig krav ved tariffoppjøret. Fra utenriksfronten: «Truong Chinh krever: Kulturrevolusjon i Nord-Vietnam», er hovedoppslaget på side 9. Vi sakser videre: «Ei viktig bok er nylig kommet ut på forlaget for fremmede språk i Hanoi. Det er Truong Chinh's «Framover langs den veien som Karl Marx kartla»... Klassekampens begrensede sidetall gjør det umulig å yte Truong Chinh full rettferdighet. Vi har derfor valgt ut et svært viktig avsnitt der han peker på behovet for en kulturrevolusjon i DRV (Nord-Vietnam) og understreker at kampen mellom de to veier (kapitalismen og sosialismen) i DRV ennå ikke er avgjort.» Det siste hadde herr Chinh sikkert fullstendig rett i.